

Jubilaeu de 50 de ani

„GAZETEI TRANSILVANIEI”

Turțu, (com. Ugocia), 1 Ianuarie 1888.

Ca unu lă, căruia — acum de 48 de ani — primul legendar român m-a fost „Gazeta Transilvaniei”, și, dela a, căreia cetire nu m-am abătut în totă viața mea, vinu și eu a, v. oftă, viață îndelungată, ca să puteți conduce destinele națiunii române, pe care, și aici, la malurile Tisei, așa fierbinte o iubim. Salutare!

Daniilă Napolănu,

par. prot. și asessoru consistorialu,
membru comit. comitatensu.

Ploesci, 1 Ianuarie 1888.

Gazetei Transilvaniei.

Te citeam încă în copilăria mea; ai deschis colonele tale inspirațiilor mele politice în anii junetii mele; acum, când am îmbetrănit ca și tine, cum așu tăce la jubileu tău, de a nu-ți ura viață lungă și prosperă, o tu neobosită sentinela a Romănismului?!
Antonescu.

Gazetei Transilvaniei

în Brașov.

Salutăm cu bucuria aniversarea a 50-a a bătăriei noastre Gazete, care, strecurându-se prin atâtea fatigii și vicisitudini, a ținut totdeauna sus drapelul naționalu, luptându adese între împrejurări fatale cu o admirabilă abnegațiune contra asupritorilor și inamicilor noștri seculari. Fia ca acestu gloriosu trecut de unu jumătate de seculu să serve de modelu întru continuarea apărării drepturilor noastre naționale!

Dăe ceriul ca Gazeta — expresiunea Romănilor — în infinita-i existență, pe care noi o dorim, să fie pururea stănea de basaltu în care să se resfrângă toate uneltirile perfide pornite din ori ce parte asupra patriei și națiunii noastre.

Suntem de multu uniți, când în acestu solemn momentu ne împreună vocea cu a celorlalți frați ai noștri și implorăm Provedința să lungească viața demnului successoru a multu regretatului fundatore Iacobu, actualului redactoru-editoru Dr. Aurel Mureșianu, ca vigorosu să pōtă primi în persoană și aniversarea seculară dela națiunea sa iubită.*

Buciumă, în 30 Decemv 1887.

Iosif Ciura preotă, Ioan Dandea cantor, Alexandru Danciu propriet. și directoru de mine, Dr. Aurel Kibacă, Alexandru Macaveiu proprietar de mine, Nicolae Băleșianu preotă rom. gr. or., Căndă Davidu proprietar și directoru de mine, Ioan Macaveiu jun. in sp. societ. min. „Concordia”, Vasiliu Corpadi învățatoru pensionat, Ioan Lupu învățatoru, Nicolae Iurca primar, Ioan Iancu preotă gr. or., Nicolae Adamoviciu preot. gr. or., Ioan Todescu preotă român, Gheorghe Candrea învățatoru, Ioan Macaveiu, Alexandru Danciu parochu în Bucium-Sat.

București, 1 Ianuarie 1888.

Cu ocaziunea serbării jubileului de 50 de ani alu diarului

*) Acestă adresă, ală căreia cuprinsu ni s'a telegrafat la 1 Ianuarie, o republicăm după sun ni-a sosită mai târziu în scrisu, cu scrierile originale. Red.

D-vostre vă rog să primiți sincerile mele felicitări. Vă urez puteri îndelungate și sănătate deplină, ca să puteți urma pe calea începută încă multu ani înainte.

P. Dulfu.

Iacobu nobilă, 5 Ianuarie 1888.

Credă în principiile mântuitoare ale „Gazetei Transilvaniei”, care prin vitejască luptă de o jumătate de seculu ne-a trecut dela întuneculu mortii la lumina vieții; preamărescu memoria glorioșilor luptători Barițu, Iacobu și Andrei Mureșianu, er vrednicului lor successoru, d-lui dr. Aurel Mureșianu, și companionilor săi de muncă și de luptă le dorescu viață lungă, perseveranță în luptă și învingere asupra contrariilor. Înainte cu Dumneșeu, căci poporul cu noi este, er noi cu D-vostre suntem!

Ioan Peteanu, preotă.

Ielodu-mare, 1 Ianuarie 1888.

Sit romana potens itala virtute propago. — Virgiliu.

Gratulez pe întemeietorii, susținătorii și pe totu factorii fōiei „Gazetei Transilvaniei”, la jubileu ei de 50 de ani, care a fostu lucrul redeșteptării și alu dezvoltării romănismului pe orisonulu politicu, er redactorii ei totu atâtea duci! Celora ce o mai conducă sănătate, virtute și curagiu; celora ce o cetescă și sprijinescu perseveranță și puteri noue, și luptei ei isbendă și trofeele de învingere.... Încă la multe jubilee, numai „hic murus ahaeneus esto!!!” cu Horatiu.

Ioan Papirlu Popu,

protopopu, și totă familia sa.

Monoră, 8 Ianuarie 1888.

Domnule Redactor! Vă urez dela Dumneșeu multu ani fericiți la jubileu de 50 ani ce-lu serbeză bătăria noastră mamă „Gazeta Transilvaniei”.

Vasiliu Onigașu, inv. popularu.

Lăpușulu ungurescu, 1 Ian. 1888.

Dumneșeu să vă dăruiască multu ani și putere, ca să ne puteți conduce la scopu.

Vasiliu Rebreanu, inv. român.

Teaca, 1 Ianuarie 1888.

Multu stimate d-le Redactor! Vă dorescu ca principiile „Gazetei” propagate de 50 ani încōce în interesulu romănismului, cătu mai curendă să se și realizeze, și ceea ce părinții D-vostre au sēmănat, să vă țină bunulu D-șeu ca să puteți și secera, pentru îndestularea noastră a tuturor!

Gregorju Vitezu.

Piatra, com. Solnoc-Dobăca, 1 Ian. 1888.

Steagulu Romănismului, „Gazeta Transilvaniei” strălucescă în veci.

Er stegarului, sănătate, vigore, viață îndelungată și isbendă în lupta dreptă ai dorescu

Papa și Dascalulu din Piatra.

Brașov, 14 (26) Ianuarie 1888.

După cunoscutele interpelațiuni ale lui Helfy și Perczel, privitoare la înarmările Rusiei și la atitudinea guvernului austro-ungar față cu ele, se vorbea multu în dietă și afara din dietă de apropiatul răboiu. Cele 19 foi

politice cvotidiane, ce apară în Pesta, variat mereu acestă temă. Și, precum a constatatu raportorul „Agenției Havas”, diarele ilustrate aduceau gravuri, reprezentându tipuri de soldați ruși în campanie; în librării s'a espusu o broșură „Răboiu la primăveră”, care explică operațiunile viitoare, cu planuri colorate.

C'unu cuvântu suflă unu vântu răboinicu în capitala ungară și cercurile politice din Viena critică aspru procederea deputaților unguři din stânga, care putea să creeze monarhiei dificultăți în afară.

Cei mai multu erau de părere, că ministru-președinte Tisza nici nu va răspunde la interpelațiunile memorate, deoarece chiar se fi voit nu putea să intră în discușiunea chestiunilor puse de cătră interpelanți, cari culmină în cererea ca guvernulu să pretindă categoricu dela Rusia, ca să inceteze cu înarmările și să se retragă trupele dela granița galițiană.

Dér d-lu Tisza totuși n'a vrut să lase să trecă nici acestă ocașiune spre a dovedi din nou cătu dibăciă posedă în a le suci și resuci tōte așa cum îi vine lui mai bine la socotela și, după ce și-a luat instrucțiunile dela d-lu Kalnoky din Viena, a răspuns Sâmbăta interpelanților, secerându de astădată unu succesu deplinu și neașteptat, căci atătu Helfy cătu și Perczel au luat la cunoscință răspunsulu lui, declarându-se liniștiți printr'insulu.

Se înțelege, că în împrejurările de față multu n'a pututu să dică ministru-președinte și ceea ce a disu nu este nou, afară pōte de acelu pasagiu, în care se lăpădă în numele guvernului austro-ungar de ori-ce pōtă de a lăți influența monarhiei în peninsula balcanică, în modu opusă tratatelor, seu de a nisui se și lărgescă teritorulu.

Tōte aceste pretinse intențiuni ale monarhiei suatū curate minciuni, dișe d-lu Tisza, și admoniă totu odată să nu se dea credemētū faimelor și telegramelor din diare, cari potū să aibă și scopulu de a produce neliniștire și scisiune în intru și de a sgudui încrederea reciprocă dintre puterile aliate.

Esistă unu „cineva”, adause d-lu Tisza, în a căruia interesu trebuie să fiă a conturba alianța de pace, seu celu puțin a sdruncina încrederea între membrii ei și a produce neliniște între popore.

Nu este însă, a adaus ministru-președinte, nici celu mai micu motivu de a dubita în buna credință a puterilor aliate pentru susținerea păcii.

În ceea ce privește dislocarea trupelor în Rusia și concentrarea lor la granița d-lu Tisza nu vrea să se ndoescă în declarațiunile pacinice ale Tarului și primesce interpretarea rusescă, după care acele pregătiri nu se facu cu scopu de a ataca, dér numai încătu concede precauțiunea pentru propria siguranță, care impune monarhiei datoria de a lua tōte măsurile,

fără a provoca, pentru asigurarea granițelor sale.

În fine d-lu Tisza mai declară din nou, că alianța puterilor europene centrale este numai o alianță de pace pe basă defensivă și termină cu obicnuita esprimare a speranței, că guvernelor le va succede a susține pacea Europei.

Era claru, că d-lu Tisza trebuia să impună cea mai mare rezervă în discutarea situațiunei politice și acestă au recunoscut și interpelanții, ba Helfy a mers de astădată așa de departe încă a recunoscut că și parlamentulu trehe să se acomodeze cerințelor situațiunei.

Deacă este așa, atunci întrebăm ce scopu au avut interpelațiunile răboinice făcute cu atăta sgomot. Ce s'a petrecutu ca în timpu de două săptămăni domni Helfy și Perczel, cari cereau să se adreseze unu felu de ultimatu Rusiei, să devină atătu de liniștiți și pacinici?

O fōiă vienesă conchide de aici fōrte nemeritu, că politica esternă a monarhiei austro-ungare nu o facu domni Helfy și Perczel și că după tōte aceste nici nu prea merge de a vorbi de o politică „maghiară” orientală în contradicere cu cea austro-ungară.

Faptu este, că politici răboinici din Pesta au trebuit să se întōrcă mantaua puțin după vântulu, ce suflă dela Viena, de unde și-a luat d-lu Tisza informațiunile și că contele Kalnoky împreună cu cercurile decidătoare din Viena voiescu să evite deocamdată totu ce ar putē da nascere unui răboiu.

Acestă împrejurare însă nu schimbă nimic din serioșitatea situațiunei, precum nu pōte produce speranțe în susținerea păcii nici declarațiunea d-lui Tisza, că are încredere nestrămutată în alianța cu Germania.

Prin urmare stămu totu așa cum am statu înainte cu două săptămăni, când s'au făcutu interpelările, cu singura excepțiune, că astădi șovinisti la Helfy și Perczel s'au mai îmblanditu.

REGULAREA GRANIȚELORU

Întru ARDEALU ȘI ROMANIA.

Comisiunea justițiară a camerei deputaților din Pesta s'a ocupat cu proiectulu de lege pentru înarticulara tratatului internaționalu încheiatu cu România, privitoru la regularea granițelor dintre Ardeal și România.

Raportorul Gustav Beksic dișe, că proiectulu are chiamarea să pună capetu certelor seculare de graniță, luându-se ca basă granița stabilită în 1793. Guvernulu ungurescu a cedat astfelu de teritorii, despre care guvernulu român a probatū nenoiosu, că aparțin România.

Ministrii br. Orczy și Fabinyi au vorbit pentru primirea proiectului, care s'a și primitu. Alexius Gyory a observat numai, că în tratatulu se dice „granița comună” (adecă cu Austria) de cătră ministru de esterne (ceea ce adecă n'ar fi corectă, alta fiindu, după el, Austria și alta fiindu Ungaria. S'a decis să se țină sēmă de observarea acestă la facerea raportului.

In cestiunea acesta *partida independentă și dela 48* a ținut o conferență. Thaly, Györfy, Madarász, Ugron, cu toții au accentuat, că pactul constituie o vătămă de drept, din cauză că rectificarea granițelor statului maghiar (?) este o cestiune curată internă a Ungariei și prin urmare — nefiind ea o afacere comună — s'a comis o vătămă prin aceea, că desbaterile au fost conduse de comisarii ministrului de externe și nu de „Maghiari”. Au hotărât dără, să nu primescă proiectul așternut și acesta cu atât mai vortost, pentru-că în textul original francez *munții de pe hotarele Ungariei, cari au nume unguresci, figurază cu nume valahe*. Partidul va pretinde ca să se așternă dietei convenția, ce încă la 1792 s'a încheiat între Austria și guvernul turcesc în privința cestiunii granițelor.

Mai departe, acestu partid cere ținerea vechiului obicei, de a se încredința rectificarea granițelor comisiei regnicolare. *Va cere urgent, ca să se ia dispozițiune prin lege și în privința pagubelor făcute de Valahi în proprietățile unguresci, începând dela 1853 încôce*; va cere acesta cu atât mai vortost, căci guvernul încă în anul 1872 a promis a face acesta. Cu prezentarea în dietă a hotăririlor luate în această conferență este însărcinat Iuliu Györfyi.

Aniversarea revoluțiunii polone.

Cu ocaziunea aniversării a 25-a a revoluțiunii polone din anul 1863 s'a dat în Lemberg la 10 (22) Ianuarie s'era un banchet, la care a asistat un public foarte distins. Au fost deputați ai Reichsratului și Landtagului, reprezentanți ai societăților de meseriași, consilierii comunali, studenți de universitate, dela școala politehnică și reprezentanți ai altor societăți. S'a evitat orice demonstrațiă politică. Arhitectul Ianowski a relevat importanța răscolii din Ianuarie. Deputatul Dr. Karl Lewakowski a expus situațiă politică și pozițiă Polonilor, închiind cu exclamarea: „Trăiescă patria noastră!” Deputatul Petre Sawa a ținut un discurs infocat, definind noțiunea de patriă. Inginerul Syroczyński a laudat meritele luptătorilor pentru patriă dela 1831 și 1848. Un student a vorbit despre cei căduți în luptele din anul 1863, despre cei exilați și deportați. Kubicki a toastat pentru tinerețea polonă și bulgară. Studentul bulgar Kwaczkow a dat expresiă simpatiilor bulgare pentru Poloni. Musica a intonat imnul bulgar „Szumi Maritza”, la care se răspunde prin strigăte de *Jivio!* Președintele societății meseriașilor Skala dișe, că meseriașii poloni stau pe teren național și fiind plini de adorațiă pentru trecutul așteptă cu

incredere viitorul. Un elev dela academia din Dublany a ridicat un toast în sănătatea tuturor celor cari se silesc a aplana antagonismul dintre clasa de mijloc polonă, dintre muncitori și nobilime. Serbarea s'a terminat la miezul nopții.

Aniversarea acestei revoluțiunii s'a serbat și în Bucuresci de cătră Polonii de acolo.

SCRILE DILEI.

Eri dimineță, Duminică, s'au duelat, în arena de călărită a cavaleriei din loc, d-lu A. Munteanu, candidat de avocat în Brașov cu voluntarul dela husari Ugron, nepotul deputatului Ugron. D-lu Ugron a primit mai multe tăeturi destul de grave, așa că a trebuit să fie transportat în spital. Motivul duelului a fost un schimb de vorbe între duelanți.

In 16 (28) Ianuarie, d-lu George Dobrin, candidat de avocat în Lugos, a fost promovat ca doctor în științele juridice la Universitatea din Pesta.

Felicităm pe tinerețea doctoru.

Comisiunea economică a comitatului Sibiu publicase în anul trecut două stipendii de câte 400 fl. pentru economia de lapte și stână. Stipendiile s'au dat lui Ion Chirea din Seliște și lui Sabin Poponiu-Barcianu din Rășinari. Celu dintâu a și plecat în zilele acestea la locul destinațiunii sale, la marele stabiliment de cășerie de pe moșia Arhiducelui Albrecht; celu de alu doilea va pleca în curând la cășeria de pe moșia de arendat a statului în Sigetulu Marmăției. Numitele stabilimente au fost alese la recomandarea inspectorului economiei de lapte a țării, Eduard Egan.

La 25 Ianuarie n. poliția din Clușiu oprî la gara de acolo de ce lucrători, cari veniseră cu trenul mixtu dela Oradea-mare, sub conducerea soțului lor Pavlic, dela fabrica cu ferăstrău din Ciucea, de unde fugiseră cu bani primiți înainte lăsându în urmă-le și datorii. Notarul de cerc din Ciucea încunoscintase telegrafic despre acesta poliția din Clușiu. Cei de ce fură escortați, legați, înderși la Ciucea.

In 1860 se formase în Pesta o societate pentru copii găsiți. Acum s'a descoperit, că *averea* acestei societăți a dispărut fără urmă. Ministrul unguresc de interne a provocat pe magistrat, spune „Naplo”, să arate ce dispozițiuni s'au luat pentru asigurarea averei reuniunei.

După-ce a dispărut?

In *Chichinda-mare* a fost arestat un falsificator de bani, anume Petru Kristonovic, calfă de prăvălia, care comandase în Pesta nise clișeuri după un desen de bancnote de 1 fl.

Acum câteva zile, un coșar (urloier) din *Devabanya* se duse s'era târziu într'un cătun. Pe drum fu atacat — precum s'a recunoscut după urme — de doi lupi lângă o cruce, pe care se sui cu ajutorul scării. La strigătele lui după ajutor neducându-se nimenea, deși vocea i s'a auditu fiind că se credea că face cineva o glumă, dimineță fu găsit nenorocitul înghețat pe cruce.

Un pungaș vagabund fu condamnat de poliția din Clușiu la 8 zile arestat în casa de lucru. In timpul pertractării, pungașul fură și veri în buzunar, de pe mesă, pipa funcționarului polițienesc, care observă lipsa ei numai după ce pungașul fu dus în arestat. Fiind vizitat și găsindu-se pipa la el, la întrebarea, că de ce a furat'o, răspunde pungașul: „Ca să-mi trecă de urit.”

Correspondența „Gazetei Transilvaniei”.

Ciôra, la 12/24 Ianuarie 1888.

Prea onorate domnule redactori! In numărul 4 din a. e. alu prețuitului diaru „Gazeta Transilvaniei” între scriile dilei, am cetit o notiță despre comuna Ciôra, în care se scrie, că locuitorii români de aici s'au hotărît să cumpere moșia de vândare a unui proprietar maghiar, în care scop s'a cerut intervențiunea unui avocat din Alba-Iulia pentru facerea contractului și s'evârșirea întabulării, însă avocatul s'ar fi pus în serviciul unui jidan, făcându-l să se amestece în lucru, să cumpere moșia și să strice tîrgulu Românilor.

In interesul adevărului, sunteț rugați să binevoiți a da loc în prețuitulu diaru „Gazeta Transilvaniei” următoarelor rînduri:

E adevărată aceea, că mai mulți Români din această comună (cam 80 la număr) dimpreună cu subscrisul ne-am hotărît să cumpărăm, nu o moșia, ci numai o pădure vecină cu hotarul acestei comune. Am și făcut tîrgulu cu 8000 fl. v. a. în speranță, că vom ridica bani, căți vom mai ave lipsă, dela vre-o bancă română.

Pentru acest scop tocmai subscrisul am fost însărcinat din partea cumpărătorilor a face pașii necesari pentru ridicarea împrumutului.

De aceea am cerut intervențiunea și sfatul unui avocat român din Alba-Iulia, spunându-i dorința noastră, ba și aceea, că noi banii împrumutați celu mult în 2 ani îi replătim, și numai atunci am veduți, câte greutăți și pedec ne stau în cale spre a pute ridica un împrumut.

Deși Ciorenii, și mai cu semă doritorii de a cumpăra acea pădure, sunt din fruntașii poporului, la nime cu nimica dator, și cari de nu era anul trecut așa vitreg, fără nici un împrumut puteau plăti prețulu acelei păduri, — totuși

spre a pute lua acuma un împrumut de vre-o câteva mii, după spusa acelu avocat, *ni s'a urca speșele la vre-o 500—600 fl. v. a.*

Comunicându aceste doritorilor de a cumpăra acea pădure, și mai cu semă acea împrumutare, că vor fi siliți a umbra pre la notari publici pentru legalizarea subscrierilor în obligațiune, — tôte acestea nu le-au venit la socotela, de aceea deocamdată am renunțat la cumpărarea pădurei în speranță, că în decursul anului curent (de nu și-o veri dracul còda) se o cumpărăm fără de nici un împrumut, măcar de am jertfi ori și ce.

Cumcă avocatul a căru intervențiune am cerut'o, pus'o fi în serviciul jidanilor ori ba? aceea nu o știu, — despre asta pòte fi corespondentul mai bine informat ca mine.

Cu deosebită stimă

Basilu Hațieganu,
notar cercual.

Repetim ce am diș în Nr. 4 la scirea privitoare la astă afacere; datorია binevoitorilor poporului este, să cerceteze cele petrecute în cestiunea cumpărării pădurei și să îndrepteze lucrurile.

Orațiune.

Din Viena se scrie:

Funcționarii caselor de economiă cislaitane au transmis, prin o deputațiune, o adresă de mulțămire d-lui Nicolae Dumba, primu curator alu casei austriace de economi, pentru silițele ce și-a dat în interesul funcționarilor dela casele de economi. Cu această deputațiune, în fruntea căreia a fost redactorul șef alu gazetei caselor de economi, d. Konrad Mentzel, s'a dus la d. Dumba și o deputațiune de funcționari de pe la alte case de economi de lângă Viena. D. Dumba a primit forte afabilu deputațiunile, asigurându-l prin cuvinte cordiale, că și pe viitor se va sili să apere interesele funcționarilor acestor case. Adresa de mulțămire este lucrată de cei mai buni știți din Viena. Fila din afară represintă o condică mare, cum se obișnuște în casele de economi, și spre a se ved pentru ce s'a făcută această dedicațiă, s'a scris în dosul acestei condice, cu litere de aur, fondul pensiunilor.

Bal în Alba-Iulia. — Serată musicală și Concert în Brașov.

Junimea română din Alba-Iulia va arangia un bal în 28 Ianuarie st. v. (9 Februaru n.) 1888, în hotelul „Hungaria” în folsul ambelor școle române din Alba-Iulia. Inceputul la 7 1/2 ore s'era.

Prețulu intrării: de persoană 1 fl.; de familiă 2 fl. Bilete se pot cãpa la prăvălia d-lui S. Fogolian și s'era la cassă.

In timpul pauzei se vor esecuta jocurile naționale „*Călușarul și Bătuța*” de cătră 13 tineri.

„FOILETONULU GAZ. TRANS.”

STRĂBUNII NOȘTRI

Novelă istorică

Anul 104 după Christ.

Cartea I. — Pădurea Bersovia.

CAP. I.

La această vedere sêlbatică, dăr care ar fi indiușat și pietrele, inima Romanului se mișcă. Elu își plecă mâna cu încetulu pe capulu unui copil și, trist, rămase pe gânduri. Departe, în fundulu minții, vedu drumulu Spaniei unde era crescut, își vedu copilăria, vedu umbra Romei, imensă, colosală... și în acea tăcere de așteptare mâna i se ridică de pe capulu copilului, și cu ea întinsă rostul profetic:

— Roma!... Roma!...

Apoi, desfăcându-se din grămada femeilor, se apropiă de Decebalu:

— Nu se pòte, Rege! Vrei pace?

Sunt venit aici să incheiu cu tine pace. Tu mai chemat, nu Roma n'a trimesu.

Fregătește-ți toporele să-ți dărăm turnurile Archidavei, Drobetei, Patavisei, Zarmizirgei și Zarmizegethusei! Chiamă-ți boerii plaiurilor și di-le să trimeată gonaci după meșterii cei mari didari, ca să-i dai Romei înderștu! Stringe șerbii ce ai luat legiôneler noastre, și dă-i Romei înderștu! Stringe arnel și aquilele ce ai luat flamurilor noastre și dă-le Romei înderștu! Desgrôpă-ți aurulu și adu-lu Romei. Leagă-ți chica, ta-ți-o, și trimite-o Romei! Intorțe-ți busduganulu în jos, mõe-ți genunchile, și cați înainte Romei!...

Decebalu, cu buzduganulu sub brațulu stîng și cu pumnulu drept sub barbă, asculta... După câțva timp, își întorse fața dela Longinu și plecă încet spre tuiurile ôstei lăsându-lu singuru. O dată cu elu se mișcară toți cei de față. La câțva pași Regele se oprî:

— Te lasă să te gândești, dișe elu, și plecă cu toți curtenii spre partea cealaltă a pădurii, unde îi era locul de popas. Tôtă ostășimea se îndreptă într'acolo, părăsindu cu totul pe Longinu, care chiar decă ar fi vrut să fugă, n'avea încotro, fiindcă se rățase.

III.

Peste un ciasu apunea sorele. Rațele sale lungi străbăteau prin frunzișulu tremurător alu mestecănilor, atărând de plasele străveii cu care painjini țesură totu vèzduhulu dintre trunchiuri, o pulbere de lumină apròpe rece, ca cea de erna. Era linisce. Nu se auzeau de cătu buhail dela cotig mugind prin codru, la pășune, ori semnalele de ôste sunând unele din cornuri rêsucite, altele din tuburi și buciume, altele din scânduri uscate de ștejar în care se lovea cu ciocane de lemn.

Longinu se așed pe trunchiulu de la picioarele tronului lui Decebalu, pe când cubiculariulu seu sta la o parte, așteptându să-i dică stăpânulu o vorbă. Sermanulu Romanu, decă acum făcea serviciulu unui sclavu pe lângă Longin, elu de născutu era născutu omu liberu și numera în a patra armată consulară, în legiunea Ruliană ca *hastatus* seu pedestru. Fusese dat de împératulu pe lângă Longinu, ca umulu ce se deosebise în lupte dintâu cu Dacii.

Din locul unde ședeau ei, se vedea

printr'unu gât de limpedișu, fundulu taberei dace.

— Hei, Picene, Picene, scumpă libertatea!... dișe Longinu cu durere.

— Scumpă, stăpâne... Dăr putem să fugim.

— Nu putem, respunde Longin. Mai întâu nu putem, fiindcă nu fugu; și apoi nu putem, fiindcă nu putem. Numai decatu te-ai rătăci prin păduri, și sêlbatecii acestia te-ar ajunge de pe urmă...

— Ca năcazul, dișe soldatul.

— Hei, Picene, dăr ce deosebire!... Ia privește-i, dișe Longinu, arătându cu mâna spre taberă...

— In câte patru armatele împératului, în 40,000 de ômeni pedestri, n'ai găsi nici unlu, stăpâne, așa de neputinciosu...

— Nu dișe vorbă mare, Picene... Sunt sêlbateci și goi, dăr nu sunt neputincioși. Pielea ta pòte își aduce aminte...

— Nimicu, dișe soldatul cu dispreț. Nu au ajuns încă sêlbatecii să n'atingă.

— Esti mândru, Picene, și nê bu

Oferte mărinimose se primesc cu multămită și se voru chita pe calea dia-ristică. Ioanț Cîrlea cassarî.

Comitetul arangiatorî.

Mercurî în 1 Februarie n. se va da în sala hotelului Nr. 1 concertul (Lieder-tafel) de cătră reuniunea de cântări ger-manî din Brașov. După concertul ur-meză danțu. Inceputul la 8 ore sêra. Prețulu unui biletu de personă 1 fl.

Damele reuniunei bisericcesci rom. cat. arangiază o serată de cantu și musică cu cooperarea elevelor corului și a or-chestrei orașenesci, Joi în 2 Februarie n. în sala hotelului Nr. 1, sub conducerea profesorului de cantu și conducătorului de cor d-lu Iuliu Iaschik, în favoarea harmoniului procurat pentru probele de cantu. Inceputul la 8 ore sêra. Intrarea 1 fl. de personă.

Pregătirile militare în Rusia.

„Times“ primesce din Constan-tinopolu următoarea telegramă:

Raportele, pe care le primesc Pôrta dela consuli sêi din Rusia în privința mișcărilor militare d'acolo, confirmă în generalul sgomotele privitoare la pornirile răsboinice ale guvernului rusesc. Se dice că pregătirile se facu într'o astfel de măsură, încât ele nu mai pot fi de-clarate ca măsuri defensive sêu ca mē-suri de precauțiune. Raportele trimise din Petersburgu la Constantinopolu au d'asemenea un caracteru neliniștitor. În ascunsu se organiză o mobilizare pe o scară cum mai nicî nu s'a vedutu. Mē-surile luate nu pot fi decât o urmare a intențiilor răsboinice.

SCRIRI ULTIME.

Madridu, 28 Ianuarie. „Teatrulū varietăților“ a fostu distrus de unū incendiu; din fericire nu s'a întemplatū nicî unū accidentū de persone.

Lemberg, 28 Ianuarie. Din Varșovia se anunță, că pe șoseua dela casarma artileriei se construiesc două casarme provisorii pentru regi-mentulū de gardă din Volhynia. De câteva zile se cumpără acolo multă lemnăria, lopeți, topore și alte unelte. Față cu proprietarii polonî se asigură la ori-ce ocașie, că astădi nimeni nu se gândesce la răsboiu.

Londra, 28 Ianuarie. „Daily News“ pretinde ca scirile perio-dice în privința unor comploturi contra Țarului suntū răspândite de poliția rusescă cu singurulū scopu de a conserva influința de care acesta din urmă se bucură pe lângă împăratulū.

cură... „dêr împăratulū ar trebui sê ataca!“ dîse Longinū cu ôreacăre putere, urmânduși unū altă gândū... Din ce le-giune mî-ai spusū că esci? întrebă din nou pe soldatū.

— Din a patra armată consulară; Legiunea Ruliană, sêu a XXII-a impe-rială; Despărțemētulū altū doilea; Ma-nipula treia; Centurionul Papiriu Cursor.

— Papiriu Cursor... din gîntea ma-reli Cursorū? întrebă Longinū.

— Nu sciu, stăpâne, dêr uite-i... dîse elū arătându departe, în taberă: Mani infernului n'ar fi mai hazi!... Ecă și stêgulū lorū, adăuga elū dândū din capū, ce departe e de vexilariulū nostru!..

Dêr suntū tineri... și noi îmbetră-nimū... Ore sê mai vedemū noi Roma vreodată, Picene?..

— O s'o vedemū, stăpâne, dîse sol-datulū plecându ochii în pămētū.

— Tu vrei sê mă îmbărbătezi, dêr nicî tu nu cređi... Picene, cine ne-ar da unū grăunte de otravă ne-ar face unū mare bino...

Și pe când ei vorbeau, se auđi pe frunzele uscate fășiindū pasulū cuiva. Amēdoi se întorseră deodată.

Londra, 28 Ianuarie. „Mor-ning Post“ dice că Englesii din Suakim au cedatū proviziunile lor Italianilor din Masauah.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alū „Gaz. Trans.“)

Budapesta, 30 Ianuarie. — Ne-gociările de împrumutū s'au în-cheiatū. Treideci milioane se vorū emite în rentă de aurū cu 4 pro-cente.

Petersburg, 30 Ianuarie. — La prânđulū ce l'a datū ambasado-rulū Austriei a luatū parte și Giers.

Constantinopolū, 30 Ianuarie. — Inalta Pôrta a adresatū cătră Rus-tem-pașa o notă, în care acesta este însărcinatū de a provoca gu-vernulū englesū ca sê evacueze Zaila.

Berlinū, 30 Ianuarie — Impēra-tulū a primitū după amēdi în au-diență pe principele de Bismarck.

DIVERSE.

Aerulū contra ftisiei (officei.) Este deja mai multū timpū de când Dr Brown-Séquard a signalatū influința fu-nestă a aerului închisū și stricatū asupra dezvoltării ftisiei pulmonare. Unū sirū numerosū de porcî indiani, după ce li s'au făcūtū sub piele o injecțiune cu unū lichidū tuberculosū, a fost împărțitū în două divisiuni; una a fostū ținută într'o sală închisă ca de obicei, cea-laltă espusă sub unū șopronū deschisū din tôte părțile. Nicî unū porcū din cea din urmă grupă n'a devenitū ftisicū și toți ceilalți au muritū de ftisie. Acestū rezultatū frapantū confirmă statisticele, după care ftisia causează neasemēnatū mai multe casuri de môrte în orașele fôrte populate, decâtū la țeră. Toto-dată stă în consonanță și cu faptele din care raporteză Brown-Séquard câteva casuri în ședința academieii de sciințe din Parisū din 28 Nov. 1887. Unū astfel de casū se referă la unū Irlandezū, care, după ce s'a constatatū destruc-țiuni mari (caverne) în părțile supe-riore ale ambelorū plămāni, s'a hotărîtū sê dormă nopțile sub cerulū liber, acoperitū dealtmîntrelea cu o flanelă și cu unū cauciu. Rēsulū numai că s'a limitatū, dêr ulceratiunile s'au cicatri-satū. Unū altū casū s'a observatū în California, unde unū tuberculosū a fostū vindecatū sub influința aerului liberū, cu tôte că se deschiseseră abscese în ambele plămāni. Unū altū treilea casū se referă mai de aprôpe la autorū: una din rudele sale, declarată pierdută de renumitulū doctorū Andral, s'a vinde-catū radicalū mergēndū regulatū și ne-

interuptū la vênatū; a muritū cu 27 sêu 28 de ani mai târđiu în urma unei bôle cu totului totū diferită. Ca con-sciință și aplicațiune a acestorū fapte Brown-Séquard presentă unū aparatū, care l'a construitū în colaborațiune cu Dr. d'Arsonval, și altū cărui scopū este de a înprospera și reînvi constantū ae-rulū deasupra unei persone sănătose sêu bolnave culcate într'unū patū. Aparatulū este fôrte simplu și ușorū de priceputū. Brown-Séquard asigură, cumcă a petre-cutū o nôpte sub acestū aparatū fără cea mai mică jenă. Elū flū recomandă persônelerū sănătose și bolnave, amin-tindū, că aerulū respiratū conține în a-bondanță substanțe toxice, care fără în-doelă nu este permisū a le concede sê între în plămāni. „Arhitectii ne omoră“ dice elū terminândū, și officios, ori nu, ne învenimăm prin aerulū stagnatū alū locuințelor nôstre.“ („Mes. Rom.“)

Nou procedeu medicalū contra bô-lelorū de plămāni. Procedeu cu acidū de Fluorhydrogen se practică deja de doctorulū Gager, mediculū băilorū din Arco. Asupra inhalatiunei acidului Fluorhydrogen ca remediū contra bôlelorū de plămāni s'a pronunțatū nu de multū, în modū favorabilū, și celebrulū profesorū din Paris Dujardin—Baumetz. D. Gager din Arco, care peste veră este la băile din Gastein, și-a procuratū din Paris instrucțiuni detaliate pentru acestū nou procedeu medicalū contra ftisiei, precum și aparatele necesare.

Statistica limbilorū. Profesorul Kirchhoff din Halle a fostū rugatū sê decidă unū rēmășagū, și anume: care limbă se vorbesce de mai multū ômenî pe pămētū. Resultatulū calculului învêtatului din Halle e următorulū: limba vorbită de cei mai multū ômenî e cea chineză, care e vor-bită de vr'o 400 milioane de ômenî; ur-meză limba hindustană vorbită de peste 100 milioane ômenî; apoi cea engleză de vr'o 100 milioane; cea rusă de peste 70 milioane; cea germană de peste 57 mi-lioane; cea spaniolă de 47—48 milioane; cea portugeză de vr'o 16 milioane, afară de cele vr'o 10 milioane de Negri ai co-loniilorū portugeze, cari se folosescū mai multū de limbile lorū îndigene. Cea francesă, o pune Kirchhoff între limbile europene în loculū altū cincelea. Pare-ni-se că învêtatulū germanū nu e impar-țialū, deôrece limba francesă e mai lăpătă decâtū cea germană. Până aci profeso-rulū germanū. Despre cea italiană nu spune nimicū, dêr nu greșimū decă vomū admite, că o vorbescū 30—35 milioane. Cea română se vorbesce de vre-o 13—14 milioane. Cea unğurescă de vr'o 7—8 milioane.

O legendă. Misterulū prelungirei vietii împăratului Germaniei. Vigôrea extra-ordinară, cu care împăratulū pôrtă marea lui etate, a datū nascere unei legende, care a găsitū credēmētū printre popu-

— Deii nu mintū, dîse elū. Când am plecatū, augurî mi-au spusū că voiū întineri.

— Și mie rândunica din peștera Zbrandurei mî-a spusū, că voiū muri..., rēspunse Dochia.

— A greșitū rândunica, îi tăia vorba Longinū.

— Că voiū muri fată, adăuga ea, ridicândū ochii spre elū.

Amēdoi acesti ômenî tăcură, și în-tăcerea lorū, gândurile amēndurora își găseau sprijinulū celū mai puternicū. Ne-cunoscôto-re precum era ea de o mulțime de-ale meșteșugirii sufletului romanū, îi venea pe buze sê-i spună. că i-a bătutū inima tare când l'a vedutū, și i-ar fi spus' o decă ar fi sciutū cum. Er elū, Romanulū, trecutū prin popinele și băile Romei, remăsese mutū în fața acestei curate feciore dace, care venise sê-i spună ceva și nu scia cum sê-i spună.

— Ce-mî cert?... Cere-mî ce vrei sê-ți dau... dîse Dochia.

— Ce sê-ți cerū? n'am ce, rēspunse Longin. Tu ești dacă, eu pentru tine sunt dșmanū.

— Cere... se rugă ea, cu ochii umeđi.

— Norocū pentru tine, fecioră, dîse Romanulū după o paușă.

— Asta înu stă în puterile mele, rēspunse ea. Mama nôstră cea de colo adăuga, nitându-se în vēzduh, ține no-roculū.

Elū însă părū a-și aduce aminte de ceva, și deodată, făcēndū unū pasū că-tră dēnsa:

— Vrei sê-ți cerū..., imîjurî că-mî vei da?

— Totū ce stă în puterile mele, rēspunse ea cu voință.

— Dă-mî..., sê-mî dai otravă, is-prăvi elū cu greu.

lațiile din țeră. După acestă legendă, longevitatea Suveranului se datoresce unū lichidū misteriosū, altū cărui secretū îlū are împăratulū numai. Cine i l'ar fi remisū? etă ce nu-și pôte nimeni explica. Se scie numai, că acestū lichidū e unū felū de bētură spirtuosă, care deși nu acordă nemurirea, prelungesce însă vietă într'unū modū extraordinarū, comuni-cândū Suveranului fôrțele intelectuale și fisice necesare pentru a ține încă pen-tru multū timpū frēnele guvernului. Le-genda, pe care țeranii o povestescū în-tr'unū modū misteriosū, adaogă că îm-păratulū a binevoitū a da câteva pică-turi din miraculosulū lichidū mareșalu-lui de Moltke și prințului de Bismark, ceea ce și se explică, prin etatea la care au ajunsū aceste înalte persone, mai a-lesū celū dântēiu. Dêr lucru pe care tre-bue sê-lū notămū e, că Suveranulū a refusatū sê dea o picătură prințului im-perialū, fiindū că îi-e tēmă că, odată fôrțele lui recăpătate, prințulū imperialū va veni sê fôrțeze pe părintele sêu ca sê abđică. Unū ôreacăre numărū de Su-verani au scrisū împăratului și l'au ru-gatū sê le comunice binefăcătorulū se-cretū, împăratulū însă e firmū decisū de a-lū păstra pentru dēnsulū numai. În doosebi, Țarulū l'ar fi rugatū sê-i tri-mitā una sêu două picături din acestū lichidū. Impăratulū însă a rēmăș surdū rugăciunilorū Suveranului rusescū, și din cauza acestui refuzū s'a născutū și con-flictulū actualū între Germania și Rusia. Naivi mai suntū și Bavarezii!

Bancnote romānesci	Cump.	8.44	Vēnd.	8.46
Argintū romānescū	„	8.40	„	8.43
Napoleon-d'or	„	10.—	„	10.02
Lire turcesci	„	11.30	„	11.35
Imperial	„	10.30	„	10.33
Galbin	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„	„	98.—	„	99.—
Ruble Rusesci	„	109.—	„	110.—
Discontulū	„	6 1/2—8% pe anū		

Renta de aurū 5%	97.35
Renta de hârtia 5%	84.25
Imprumutulū căilorū ferate unğare	148.75
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū unğare (1-ma emisiune)	98.60
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū unğare (2-a emisiune)	124.50
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū unğare (3-a emisiune)	110.75
Bonuri rurale unğare	104.—
Bonuri cu clasa de sortare	104.—
Bonuri rurale Banatū-Timișū	104.50
Bonuri cu cl. de sortare	103.50
Bonuri rurale Transilvane	104.25
Bonuri croato-slavone	103.—
Despăgubirea pentru dijma de vinū unğurescū	99.50
Imprumutulū cu premiulū unğurescū	118.—
Losurile pentru regularea Tisei și Sege-dinului	122.75
Renta de hârtia austriacă	78.70
Renta de argintū austriacū	80.50
Renta de aurū austriacū	109.76
Acțiunile băncii austro-unğare	135.22
Acțiunile băncii de creditū unğur.	867.—
Acțiunile băncii de creditū austr.	272.75
Argintū — Galbin împăratesci	5.96
Napoleon-d'or	10.01 1/2
Mărci 100 imp. germane	82.12
Londra 10 Livres sterlinge	126.50

Editorū și Redactorū responsabilū:
Dr. Aurel Mureșianu.

— Cere... se rugă ea, cu ochii umeđi.

— Norocū pentru tine, fecioră, dîse Romanulū după o paușă.

— Asta înu stă în puterile mele, rēspunse ea. Mama nôstră cea de colo adăuga, nitându-se în vēzduh, ține no-roculū.

Elū însă părū a-și aduce aminte de ceva, și deodată, făcēndū unū pasū că-tră dēnsa:

— Vrei sê-ți cerū..., imîjurî că-mî vei da?

— Totū ce stă în puterile mele, rēspunse ea cu voință.

— Dă-mî..., sê-mî dai otravă, is-prăvi elū cu greu.

Ea făcū unū pasū înapoi și ridicândū capulū se uită cruntū la elū.

— Sê-ți dau otravă... întrebă ea lungū; vrei sê-ți dau otravă? Dêr decă n'am?

Vorbele îi eșeau greu din gură și cădeau apēsātū în auzulū lui.

(Va urma.)

